

BETERE UITBESTEDING VAN UW OR-TAKEN AAN WERKGROEPEN

Volbreng uw (com)missie!

Bijna tweederde van de ondernemingsraden in Nederland heeft één of meerdere commissies, terwijl de OR-en zonder commissie(s) vaak niet weten waar zij een commissie nou eigenlijk voor kunnen gebruiken. Dat is zonde, want dankzij de samenwerking met een commissie kunt u uw taken en werkzaamheden beter uitvoeren. U kunt dus maar beter op de hoogte zijn van de mogelijkheden. Ook de ondernemingsraad die al gebruik maakt van een commissie, kan altijd meer leren.

Ondernemingsraadleden verdelen de vele aandachtsvelden vaak onder de beschikbare leden. De één verdiept zich bijvoorbeeld in financiën en de ander in arbeidsomstandigheden. De Wet op de ondernemingsraden geeft in artikel 15 aan de OR de vrijheid om commissies in het leven te roepen. Goed werkende commissies kunnen de OR werk uit handen nemen.

Talenten

U moet dan wel eerst de bestuurder overtuigen van het nut en de noodzaak van de commissie, maar dat hoeft niet moeilijk te zijn. Een aantal voordelen zijn:

- De OR kan taken overlaten aan een commissie, die zich specialiseert in lastige onderwerpen, zoals financiën en pensioenen.
- Meer mensen worden betrokken bij de medezeggenschap. Een commissie kan een 'talenten-pool' zijn voor toekomstige OR-leden, maar kan ook deskundigheid van werknemers in commissies op waarde schatten.
- Er is diepgang mogelijk op de uitbestede onderwerpen aan commissies, dat bijdraagt aan het goed vervullen van de toetsende en bijdragende rollen van de OR. De OR krijgt nu ruimte

om zich op andere taken te concentreren en de hoofdlijnen vast te houden. Ook voor commissies is er wettelijk scholing geregeld van minimaal drie dagen per jaar. Voor een OR-lid in een commissie is dat acht dagen.

Ontlasten

Dit betekent wel dat naarmate er meer commissies zijn ingesteld, de voorzitter en secretaris meer moeten regelen en organiseren. Daarnaast ontstaat er een

groot probleem als de OR het maar niet eens kan worden met de vaste commissie. Wees bewust van deze risico's.

Er zijn verschillende typen commissies die de OR terzijde kunnen staan bij hun taken: vaste, onderdeel- en voorbereidingscommissies.

De vaste commissie

De bekendste vaste commissie voor OR-en is wel de VGWM-commissie (veiligheid, gezondheid, welzijn en milieu). Het is haar taak om een compleet onderwerp, in dit geval de arbeidsomstandigheden, te behandelen en daarmee te OR te ontlasten. De OR kan zijn bevoegdheden geheel of gedeeltelijk overgedragen aan vaste commissies, behalve de bevoegdheid tot het voeren van een rechtsgeding.

Bij een gedeeltelijke overdracht van bevoegdheden heeft de OR-commissie vaak een adviesfunctie. De meerderheid van de vaste commissie bestaat uit OR-leden. Zij zijn benoemd voor de duur van de zittingstermijn. Werknemers met een

Soorten commissies

	Doel	Overdracht van bevoegdheden	Samenstelling
Vaste commissie	Het behandelen van bepaalde onderwerpen of taakvelden, bijvoorbeeld financiën	Mogelijk geheel of gedeeltelijk, met uitzondering van het voeren van rechtsgedingen	Meerderheid OR-leden, plus overige (deskundige) werknemers
Onderdeelcommissie	Het behandelen van aangelegenheden van onderdelen of vestigingen	Mogelijk geheel of gedeeltelijk met uitzondering van het voeren van rechtsgedingen	Tenminste één OR-lid en werknemers van het onderdeel
Vorbereidingscommissie	Het voorbereiden van specifieke onderwerpen	Niet mogelijk	Tenminste één OR-lid en werknemers uit de organisatie

bepaalde bevoegdheid of deskundigheid kunnen de commissie aanvullen. In het geval van een vgw-m-commissie is dat bijvoorbeeld de arbocoördinator of preventiemedewerker.

De onderdeelcommissie

De onderdeelcommissie (OC) is bedoeld voor onderdelen in de organisatie die een eigen leidinggevende hebben, zich niet zelfstandig naar buiten presenteren en een bepaalde omvang hebben. Voorbeelden van organisatieonderdelen met een OC zijn een gemeentelijke dienst zoals de brandweer. Hier is sprake van een medezeggenschapsstructuur met twee lagen, de OR en de OC. De OR bepaalt de bevoegdheden van de OC. Meestal zijn leden van de OC's door verkiezing benoemd, maar OR-leden kunnen ook zelf de OC-leden benoemen.

Kwestie

Een OC heeft meestal de volledige bevoegdheid tot overleg met de leidinggevende van dat onderdeel. Daarmee gaan dan ook de bijpassende informatie-, overleg-, advies- en instemmingsbevoegdheden over. De commissie kan dus alleen onderwerpen behandelen die dat onderdeel betreffen. In de situatie van een onderdeelcommissie komt de medezeggenschap veel dichterbij de achterban. Er is nooit sprake van totale onafhankelijkheid van de OR. De OR kan zelf een kwestie behandelen, die ook betrekking heeft op dat onderdeel. De OR kan niet de bevoegdheid tot het voeren van rechtsgedingen overgedragen aan de OC.

De voorbereidingscommissie

In de wandelgangen wordt de voorbereidingscommissie ook wel 'tijdelijke commissie' genoemd. De commissie bereidt één onderwerp voor, bijvoorbeeld het opstellen van een enquête of de voorbereiding van de OR-verkiezingen. Na afronding van de taak houdt de commissie op te bestaan. Een voorbereidingscommissie onderzoekt vaak een adviesaanvraag of bereidt het advies ter instemming voor. De OR bepaalt in het

De rol van de ambtelijk secretaris

Een ambtelijk secretaris vervult de rol van spin in het web bij de commissies. Zeker als er sprake is van meerdere commissies, is het belangrijk om het overzicht te houden en te weten welke commissie zich waar mee bezighoudt.

- U zorgt ervoor dat bij overlap van onderwerpen de betreffende commissies met elkaar in gesprek gaan.
- U ondersteunt de OR bij keuze van commissies en helpt bij de organisatie van het commissiewerk.
- Tevens adviseert u over de benodigde literatuur en scholing.
- Tot slot heeft de ambtelijk secretaris de diverse verslagen en aantekeningen van elke commissie in zijn archief ten behoeve van goede documentatie.

De verschillende commissies kunnen in overleg met de OR een beroep doen op verdere ondersteuning van de ambtelijk secretaris, let daarbij wel op de belasting van de ambtelijk secretaris.

Coach

Als er sprake is van onderdeelcommissies kunt u een aparte ambtelijk secretaris toevoegen aan zo'n onderdeel met dezelfde taakinvulling als de ambtelijk secretaris van de OR. De ambtelijk secretaris wordt in commissies ook ingezet als coach/adviseur, omdat niet elk commissielid kennis heeft van medezeggenschap.

Emelda Hendriks

Trainer/adviseur DASMO

instellingsbesluit de opdracht, samenstelling, werkwijze en de termijn waarbinnen de opdracht afgerond is. De WOR schrijft voor dat de voorbereidingscommissie uit minstens één OR-lid bestaat, daarnaast mogen dus alle andere werknemers zitting nemen. Deze commissie mag helemaal geen rechten en bevoegdheden van de OR overnemen.

Nooit totale onafhankelijkheid

Bemiddeling

Als OR beslist u zélf over het al dan niet instellen van een commissie. U moet wel de bestuurder op de hoogte brengen. Het kan voorkomen dat uw bestuurder kenbaar maakt dat hij het er niet mee eens is. De OR kan dan een bedrijfscommissie inschakelen voor bemiddeling en uiteindelijk zelfs de kantonrechter om een uitspraak vragen. In artikel 15 van de Wet op de ondernemingsraden staat wat u moet vastleg-

gen over de commissie in een zogenaamd instellingsbesluit. Dit besluit voegt u bij het reglement van de OR. In ieder geval moeten er vier commissie-onderwerpen aan de orde komen:

1. De samenstelling. De OR legt het aantal leden vast, u kunt besluiten om werknemers die geen lid zijn aan de commissie toe te voegen.
2. De taken. Bijvoorbeeld de agenda-punten van de OR voorbereiden, ongevraagd advies op een onderwerp geven aan de OR, nieuwe ontwikkelingen volgen en overleg voeren met betrokken deskundigen.
3. De bevoegdheden. De ondernemingsraad moet aangeven of hij – en zo ja, welke – bevoegdheden overdraagt aan de commissie. Dat kan variëren van het uitoefenen van informatie- en overlegrechten tot en met het zelfstandig namens de OR uitbrengen van adviezen en het geven of weigeren van instemming.
4. De werkwijze. Wie de commissie bij elkaar roept.

Josje Salentijn, arbodeskundige en trainer bij Salentijn Consult
Tel. (06)18337393,
www.salentijnconsult.nl